

G A Z E T A

KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

ROZKAZY DZIENNE

do

WOYSKA POLSKIEGO

I. w Kwaterze głównej dnia 1¹/₂ Marca
w Warszawie 1819.

Za Naywyższym Rozkazem.

Przeznaczony zostaje
w Piechocie,

Z pułku 6go liniowego, Major Strzelecki, na Szefa Sztabu dywizyi 2gięj piechoty.

II. Pod tąż samą datą.

Postępują na wyższe stopnie
w Gwardyi,

W pułku strzelców konnych: Podporucznicy Trzebiński, Wielhorski i Skarzewski, na Poruczników. — W pułku Grenadyerów: Porucznik Smoczyński, na Kapitana; Podporucznicy Szymanowski, Brzozowski, Maszewski i Słowiński, na Poruczników.

w Piechocie,

Adjutant połowy przy Jenerale Brygady Stanisławie Potockim Podporucznik Breański, na Porucznika. — W pułku 1szym liniowym: Porucznik Fagielski, na Kapitana; Podporucznicy: Jan Zalewski i Przechadzki, na Poruczników. — W pułku 2gim liniowym: Porucznicy Sakowski i Paczowski, na Kapitanów; Podporucznicy Kempski, Wyganowski i Makowski, na Poruczników. — W

pułku 6tym liniowym: Porucznicy Złotkiewicz i Bierzyński, na Kapitanów, ostatni z przeznaczeniem do pułku 1go strzelców pieszych; Podporucznicy Wyszlawski, Grabiński i Bartkiewicz, na Poruczników. — W pułku 1szym strzelców pieszych: Porucznicy Świeszewski i Laskowski, na Kapitanów; Podporucznicy Misiewicz, Roślakowski i Lutomski, na Poruczników. — W pułku 5cim liniowym: Porucznik Sośnicki, na Kapitana, z przeznaczeniem do pułku 2go strzelców pieszych; Podporucznicy Józef Kopyciński i Wierzbicka, na Poruczników, z przeznaczeniem, pierwszy do pułku 2go, a drugi do pułku 4go strzelców pieszych. — W pułku 7mym liniowym: Porucznicy Wesółowski i Różycki, na Kapitanów, z przeznaczeniem, pierwszy do pułku 2go, a drugi do pułku 4go strzelców pieszych; Podporucznik Swederski, na Porucznika, z przeznaczeniem do pułku 4go strzelców pieszych. — W pułku 4tym liniowym, Porucznik Wunderam, na Kapitana, z przeznaczeniem do pułku 2go strzelców pieszych; Podporucznicy Korewa i Offert, na Poruczników, z przeznaczeniem do pułku 8go liniowego. — W pułku 8mym liniowym: Porucznicy Alexander Podczaski i Staniszewski, na Kapitanów, ostatni z przeznaczeniem do pułku 2go strzelców pieszych; Podporucznicy Matuszyński i Jabłoszewski, na Poruczników, ostatni z przeznaczeniem do pułku 2go strzelców pieszych. W pułku 4tym strzelców pieszych: Porucznicy Wojakowski i Piółunowicz, na Kapitanów; Podporucznik Pagowski, na Porucznika.

w Jeździe,

W pułku 1szym strzelców konnych: Porucznik Wierciszewski na Kapitana; Podporucznik Czerkawski na Porucznika. — W pułku 3cim strzelców konnych: Porucznik Bartosiewicki, na Kapitana; Podporucznicy Józef Kościński i Summorok na Poruczników. — W pułku 2gim strzelców konnych: Podporucznicy Ziolkowski i Osmólski na Poruczników. — W pułku 4tym strzelców konnych Podporucznik Piskorski na Porucznika. — Adjunkt Sztabu dywizyi ułanów, Porucznik Józef Zieliński, na Kapitana. — W pułku 1szym ułanów, Porucznik Michał Kościński na Kapitana; Podporucznicy Czarnek i Wołoszczewski, na Poruczników. — W pułku 3cim ułanów Porucznik Sadowski na Kapitana; Podporucznicy, Ehrenkreutz, i Obrodzki, na Poruczników. — W pułku 2gim ułanów Porucznicy Wiszniewski i Borzysławski, na Kapitanów; Podporucznicy Lewiński, Pomorski i Pługowski na Poruczników. — W pułku 4tym ułanów, Porucznik Filleborn na Kapitana; Podporucznicy Hempel i Strupiński na Poruczników.

w Korpusie Artylleryi i Inżynierów,

W bateryi pozycyjney konney Gwardyi Kapitań klasy 2giey Konarski, na Kapitana klasy 1szej; Podporucznik Orlikowski na Porucznika. — W batalionie saperów, Porucznik Sleszyński na Kapitana klasy 2giey.

Przeniesieni zostają

w Piechocie,

Z pułku 1go liniowego Kapitań Wągrodzki do pułku 1go strzelców pieszych; Porucznik Szpotkański, i Podporucznicy Suchorzewski i Miładowski do pułku 6go liniowego. — Z pułku 2go liniowego Podporucznicy Nowowiejski i Trębiński, do pułku 1go strzelców pieszych. — Z pułku 1go strzelców pieszych Porucznik Jabłkowski do pułku 2go liniowego. — Szef Sztabu dywizyi 2giey piechoty, Podpułkownik Sierakowski, do pułku 8go liniowego. — Z pułku 3go liniowego Kapitań Wendorff do pułku 2go strzelców pieszych. — Z pułku 4go liniowego Kapitań Grzybowski do pułku 8go liniowego.

w Jeździe,

Z pułku 1go strzelców konnych, Porucznik Bystrzanowski, do pułku 3go strzelców konnych. — Z pułku 3go strzelców konnych, Kapitańowie Patek i Kowalewski, do pułku 1go strzelców konnych. — Z pułku

4go strzelców konnych Kapitań Błoński, do pułku 2go strzelców konnych. — Z pułku 3go ułanów, Podporucznik Krzymuski, do pułku 1go ułanów. — Z pułku 4go ułanów, Kapitańowie: Pryami do pułku 2go ułanów, Strończyński, Ziolkiewicz, i Porucznik Kotkowski, do pułku 3go ułanów: Podporucznicy Brzeziński i Sadłucki, do pułku 2go ułanów.

Otrzymuje wyższy stopień

w Gwardyi,

Uwolniony od służby z pułku strzelców konnych, Podchorąży Tadeusz Choiecki — stopień Podporucznika z Gwardyi.

Wykreślony zostaje z kontrol za fałszywe oskarżenie Dowódcy pułku 3go ułanów w Jeździe,

Uwolniony od służby rozkazem dziennym z dnia 17 Stycznia r. b. z pułku 1go ułanów, Podporucznik Gódkowski.

Naczelný Wódcz

(podpisano) K O N S T A N T Y,
W. X. R.

Zgodno z oryginałem

Jenerał Szef Sztabu Głównego
Toliński.

w Jmieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.

Xiążę Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Gdy Najjaśniejszy Pan raczył utworzyć nowy urząd Koniuszego Dworu Królewsko-Polskiego, i chce takowy mieć pośrednim między stopniem Szambelana, a wielkimi urzędnikami tegoż Dworu, zatem uzupełniając postanowienie Nasze z dnia 22 Lipca r. 1817 względem opłaty stępla od patentów nominacyjnych na urzędy nadworne, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1. Koniuszy Dworu Jego Cesarsko-Królewskiej Mości płacić ma za stępel od patentu nominacyjnego na raz ieden złotych czterysta pięćdziesiąt.

Art.: 2. W postąpieniu na wyższy stopień, należytość stęplowa od patentu nominacyjnego tylko dopłacać będzie, stosownie do ducha i brzmienia artykułu 4go postanowienia z daty powyżey wyrażonego.

Art: 3. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być

umieszczone, wszystkim władzom krajowym Rządowym, w czem do której należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady administracyjney dnia 20 Marca 1819 roku.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Minister Przydujący
w Kommissyi Rządowej
Przychodów i Skarbu

(podp:) J. Wygłęński.

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Bdy

(podp:) Kossecki.

Zgodno z oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Bdy

(podpisano) Kossecki.

Zgodno z wypisem
Minister Sprawiedliwości

W. Sobolewski.

Sekretarz Jeneralny

J. Hankiewicz.

Jałmużna na Szpitalu Warszawskim.

Towarzystwo Dobroczynności stosując się do dawnych w tej stolicy zwyczajów, troskliwie równie z całą publicznością, by przynieść posilek i ulgę mnogiej liczbie ubogich i chorych po szpitalach Warszawskich złożonych, zaprosiło Damy znane z litości swej na cierpiących nędzę, aby kwesty Wielkopostney po mieście *Warszawie* podjąć się raczyły.

Jmiona Dam tych i ulic, po których każda z nich jałmużnę zbierać będzie, są następujące:

Obwód 1. Rynek Starego-miasta, Bugay, Brzozowa, Piwna, aż do Sto-Jańskiego, — Xiężna *Wirtemberska*.

Obwód 2. Sto-Jańska, Kanoniia, Dziekaniia, Piekarska i przyległe, Panna *Dziędu szycka*.

Obwód 3. Podwałe, Dunay, Nowomieyska, Mostowa i przyległe — Panna *Brzołowska*.

Obwód 4. Ulica Freta, Stara, Piesza, Rybacka i przyległe, Xiężna *Wirtemberska*.

Obwód 5. Ulica Zakroczyńska, Gwardyacka, Fawory i przyległe, Pani *Grabowska*.

Obwód 6. Rynek Nowego-Miasta, Franciszkańska i przyległe, Pani *Ogińska*.

Obwód 7. Sto-Jerska, Teatr, Nalewki, Nowolipki i przyległe, Pani *Bisping*.

Obwód 8. Tłumaćskie, Długa, Przejazd, Nowolipie i przyległe, Pani *Piwnicka*.

Obwód 9. Leszno, Rymarska i przyległe, Pani *Dziatowska*.

Obwód 10. Elektoralna, Żabia, Grzybów i przyległe, Jeneralowa Stanisławowa *Potocka*.

Obwód 11. Koński Targ, Marszałkowska i przyległe, Pani *Sumińska*.

Obwód 12. Bryłowski i Saski Pałac, Mazowiecka, Sto-Krzyska, — Xiężna Namiestnikowa.

Obwód 13. Ulica Bielańska, Senatorska, Wierzbowa i przyległe, Xiężna *Kazimierzowa Lubomirska*.

Obwód 14. Miodowa, Kapitulna, Grodzka i t. d., Ministrowa *Mołłowska*.

Obwód 15. Krakowskie Przedmieście od Króla Zygmunta do Karmelitów, Trenbaska, Kozia, Bednarska i t. d., Pani *Chowot*.

Obwód 16. Krakowskie Przedmieście od Karmelitów do kamienicy XX. Missyonarzy, Oboźna, Tamka, Alexandrya i t. d., Hrabina *Alexandrowa Potocka*.

Obwód 17. Nowy-Świat aż do Foxalu, i Szulec i t. d., Pani *Janowa Lubieńska*.

Obwód 18. Nowy-Świat aż do Alei, ulica Wiejska i t. d., Pani *Czerniszew*.

Towarzystwo Dobroczynności ma sobie za powinność donieść prześwietney Publicznosci, iż cała ilość zebranych przez Jałmużnice pieniędzy oddana będzie na szpitalu Warszawskim, i podług liczby znajdujących się w nich chorych, bez różnicy wyznania, podzielona — Proszone są Damy, aby niezlierały jałmużny od przechodzących na ulicy, i miały z sobą zawsze swoje upoważnienia. — Jmiona Jałmużnic dla tego są umieszczone, by przez podstęp i fałsz litościwa publiczność zawiedziona nie była.

Po uzupełnieniu kwesty, prześwietna Publicznosc uwiadomiona będzie o ilości zebranej jałmużny, i sposobie, jakim pomiedzy szpitalu rozdzielona była.

Towarzystwo Dobroczynności tutejszey stolicy odprawilo w dniu 20 Marca r. -b. w kościele JJXX. Franciszkanów żałobne nabożeństwo za zmarłego swego członka Michała *Bergonzoniego*, a Prezesa wniem wydziału Lekarskiego. Widok katafalku gustownie a

małym kosztem wystawionego, wzbudzał w widzu nabożną cześć cieniom tego szanownego meża. Na wzniesioney nad katafalkiem trumnie dał się widzieć wizerunek nieboszczyka, którey boki przyozdobiła sześć lichtarzy, a w głowach między dwiema piramidami z lamp, festonem z iedliny upięksożonemi, stał gustowny grobowiec naśladowający marmur, otoczony wieńcem dębowym, a na tabulaturze jego następujący napis:

*Ludzkość straciła w Nim wiele,
Kray — Nauki — Przyjaciele;
Był opiekunem sieroty,
I wzorem domowey cnoty. —
Oto iest skromna pochwała
Bergonzonięgo Michała.*

Mszą wielką żałobną w obecności licznego zgromadzenia wiernych miał W. JX. *Węgierski* Kanonik Metropolitalny Warszawski, A. hipresbiter, a przemowę W. JX. *Szaniawski* Kanonik Metropolitalny Warszawski.

---

z Berlina 27 Marca.

Suffragan, Generalny Administrator Arcybiskupstwa Gnieźnieńskiego *Marcin Siemięński* został przez Króla do stanu szlacheckiego wyniesiony.

Na miejsce Hrabiego *Goltz* będzie pełnomocnikiem Pruskim przy Seymie Niemickim w *Frankforcie* dotychczasowy naczelny Prezes w *Magdeburgu* Pan *Bülow*.

Przy rozpoczęty budowie tuteyszego teatru zdarzył się smutny przypadek. Dnia 23 część muru starego teatru zawałiła się, i łamiąc przybotzne rusztowanie, na którym kilku mularzy stało, iednego o śmierć przypawiła, kilku zaś pokaleczyła. Przypadek aczkolwiek okropny, stał się przecież można powiedzieć przyczyną uniknienia na przyszłość nieomylnie większego, bo mur, co się zawałił w czasie pożaru, wystawiony przez czas nieiaki na sloty i mrozy, zamokł i był wewnątrz nadwężony, a powierzchownie zdawał się dobry i mocny. Chciano więc użyć go przy nowej budowie, i o dziesięć stóp nowym murem podwyższyć.

---

z Wiednia 20 Marca.

Xiążę *Metternich* towarzyszyć będzie Cesarzowi do *Medyolanu*, skąd potém przez Piemont, Sabaudyą i Szwajcaryą do *Karlsbadu*, pojedzie dla używania kąpieli, iak w

roku przeszłym. W Sierpniu dopiero spodziewany w *Wiedniu*.

Posłowie Rosyyski, Francuzki, Pruski, Bawarski, Saski, i Duński, wyiechali do Włoch za Cesarzem.

Dla zmniejszenia kosztów processowych, iest zamiarem rządu wprowadzić w późniejszych sprawach ustne ich prowadzenie. Słychać także, iż sądownictwo w Austrii odbywać się będzie publicznie, iak iest we Francyi i w Polsce.

Abdul Hussein Chan Posel Perski wyiechał stąd dnia 14 do *Stambułu*.

Xiążę *Trautsmendorf* Arcybiskup Ołomuniecki, który tu niedawno umarł, przyiechał był do *Wiednia* w tym iedynie celu, ażeby wstawił się u dworu o zmniejszenie należonych podatków na Morawią.

Malarz Angielski *Lawrence* iedzie z *Wiednia* do *Rzymu*, dla odmalowania wizerunków Oycy Sgo i Kardynała *Consalvi* dla Xięcia Rejenta Angielskiego. — Publiczność tuteysza ogląda z ciekawością warsztat iego malarski, w którym są już ukończone wizerunki Cesarza Austryackiego, Xięcia Rejenta, Xięcia *Metternicha*, *Wellingtona*, Hrabiego *Capo d'Źstria*, Jenerała *Czerniszewa* i t. d. Śmiałość iego w zakreślaniu rysów, i iak dokładniejsze podobieństwo znamionują pędzel iego, w niczém Panu *Gerard* nieustępujący.

---

z Munich 19 Marca.

Na sessyi Izby Deputowanych dnia 16 w tajny wydział zamienioney wniosok Pana *Behr* o ustanowieniu stałych przepisów dla cenzury pism politycznych i peryodycznych przeszedł, mając za sobą znaczną większość głosów, z tém iednak zastrzeżeniem, żeby podać wprzód Królowi zasady tych przepisów, a projekt w tey mierze Pana *Seufert* do trzeciego wydziału dla roztrząśnienia odesłać.

Tegoż dnia wniosok Deputowanego *Behr*, ażeby sądownictwo karne odbywało się publicznie, i wniosok Deputowanego *Häker* względem przyjęcia powszechnego systematu edukacyjnego, odesłano do trzeciego wydziału.

Powszechném iest tu życzeniem, ażeby Uniwersytet z *Landshut* do stolicy był przeniesiony.

Dnia 13go umarł tu Pan *Egstein* piwowar z *Burgau*, członek Izby Deputowanych, w kwiecie wieku swego. Pochowano go uro-

czyście dnia 16go, a za trumną, oprócz duchowieństwa i licznie zgromadzonych przyjaciół, postępowały także deputacje Izby Deputowanych, i Izby Radców, oraz korpus officerów tutejszey milicyi.

Mówiono, że Xiążę *Leuchtenberg* (*Eugeniusz Beauharnais*) wezwał Izbę Radców, ażeby w języku Francuzkim obrady swe odbywała; lecz rzecz ma się zupełnie inaczej. Wiadomo, że Xiążę ten, pomimo dwuletniego przykładania się, nie jest jeszcze dość mocny w języku Niemieckim, ażeby na publicznych obradach mógł się dokładnie wyśłowić; Izba więc Radców prosiła go, ażeby to czynił w języku Francuzkim.

Od Menu 20 Marca

Elektor Heski mianował wnuka swego Xięcia *Fryderyka*, na Akademii w Lipsku zostającego, kapitanem w pułku Xięcia następcy.

Spodziewają się w *Ludwigsburgu* powrotu Xięcia *Pawła* Wirtembergskiego, gdzie z swą rodziną mieszkać będzie. — Względem zwołania Stanów w Królestwie Wirtembergskiem nie jeszcze z pewnością wiedzieć nie można, iednakże, iak słyhać, naydaley do Czerwca zebranie się ich odwlecze.

Seym Związku Niemieckiego przyjął większością głosów na sessyi dnia 11go bieżącego miesiąca projekt Posła Saskiego względem rozdziału i urzędzenia 8mej i 9tej dywizyy wojskowych, pomimo zanesionego przeciw temu oświadczenia Posłów Heskich.

Jenerał *Hacke* dowodzący w *Koblenc* zalecił woysku pod iego rozkazami zostającemu, iż gdy obchód nabożeństwa w obrządku Rzymsko-Katolickim nie w pewne wyznaczone godziny odbywa się, lecz trwa całodziennie, ażeby w dni świąteczne, na przypadek bliskiego przy kościele zbierania się lub przechodzenia wedle kościoła, bębny i muzyka uciszały się dla nieprzeszkadzania nabożeństwu.

W interessie udzielnych Hrabów i Xiążąt Rzeszy Niemieckiej spodziewają się w *Frankforcie* dwóch nowych z ich strony pełnomocników, to jest, Jenerała Austryackiego Xięcia *Bentheim*, i Hrabiego *Waldboth-Basseheim*.

z Bruzelli 19 Marca.

Dnia 15 Loża Wolnych Mularzy pod nazwiskiem *Obrońcy Wilhelma i oyczczyzny* na Wschodzie Bruzelskim wyprawila festyn, na którym byli Xiążę *Fryderyk* W. Mistrz zakonu, i brat iego Xiążę *Oranii*. Przy końcu uczty prosili oba Xiążęta, aby ich ta Loża za członków swoich przyposobiła, na co iednomysłnie zezwolono.

W *Mechlinii* tworzy się pułk ułanów, którego dowodztwo oddał Król Jenerałowi *Dubois*, byłomu Jenerałowi Francuzkiemu.

z Paryża 17 Marca.

Na sessyi Izby Parów d. 9 obrano większością głosów Pana *Chateaubriant* członkiem Kommissyi mającey roztrząsnąć wniosek Pana *Castellane* względem cofnięcia prawa z dnia 9 Listopada 1819 r. o powściągnięciu burtoowniczych krzyków; innemi zaś członkami tej Kommissyi są Parowie *Seze*, *Castellane*, *Marbois* i *Aguesseau*.

Na sessyi teyże Izby d. 13 przyjęto za Parów 40 z świeżo mianowanych przez Króla.

Izba Deputowanych odebrała na sessyi dnia 15 mnóstwo petycyy za utrzymaniem prawa, iakie jest, o wyborach, przysłanych od głowniejszych miast Francyi. W iedney z nich doniesiono, iż skutkiem wniosku Pana *Barthelemy* było ustanie natychmiast działań handlowych, i że, gdy wtedy przypadła sprzedaż na rozkaz Rządu lasów Królewskich za 600,000 franków, nikt do ich nabycia nie stanął, a gdyby nie ten wniosek, pewnoby się ta sprzedaż korzystnie dla Rządu odbyła. Petycja przez Pana *Beugnot* imieniem miasta *Rouen* podana ma 5000 podpisów.

Na sessyi teyże Izby d. 16 Minister Przychodów i Skarbu wniósł budżet na rok 1819, którego pobudki wyłuszczył — Na teyże sessyi wybrano członki Kommissyi mającey zdać sprawę o uchwale Izby Parów, już do Izby Deputowanych przesłaney, względem prawa o wyborach. Członkami temi są PP. *Bezdock*, *la Boulaye*, *Bellart*, Jenerał *Greiner*, Margrabia *Doria*, *Manuel de Corbiere*, Hr. *Beugnot*, i *Royer Collard*. — Przyjęto naręście wniosek względem zniesienia prawa kadukowego we Francyi 128 głosami przeciw 68.

Zapewniają, że P. *Daunou*, Professor historyi naturalney w Kollegium Królewskiem,

były członek Konwencyi narodowej i kilku Zgromadzeń prawodawczych, będzie wybrany Deputowanym przez jedno z teraz zwołanych kilku zgromadzeń wyborowych, a podobno z departamentu *Piuisierre*.

Goliwość, z jaką niektórzy Parowie popierają teraz dawne swych rodzin prawa, dała powód do wyszukania *Pamiętnika o Parach* podanego r. 1716 Xięciu Rejentowi Francuzkiemu naówczas, który ciekawe szczegóły rodowodu kilkunastu z zasiadających wtedy w Parlamencie Parów zawiera. Z 24 rodzin na tey liście będących bliższy jeszcze 17 nazwisk w terażniejszey Izbie Parów. J tak: Przodek Para *d'Uzez* uszlachcony w r. 1504 był synem aptekarza w *Viviers*; Przodek Para *la Tremouille* zyskał od *Karola V* szlachectwo, iż go umiał dowcipnie bawić; Przodek Para *Kichelieu* służył u Kardynała *Richelieu*, i bawił go graniem na lutni. Wydał on za niego siostrę swoją, a potem przypuścił go do swego tytułu Xięcia. i t. d.

P. *Duvergier* członek Izby Deputowanych ogłosił w *Monitorze*, i rozlał obu Izbom rozsądne zdanie swoje względem uchwały Izby Parów co do prawa o wyborach; a Hr: *Lanjuinais* Par Francyi wydał pierwszy tom dzieła o *Konstytucyach narodu Francuzkiego*.

Zesła tu z tego świata Margrabia *Juigné* Par Francyi, i Hr: *Vaugiraud* Vice-Admirał, a zwłoki Hrabiego *Regnault de St. Jean d'Angely* przed kilku dniami zmarłego pochowano. Mowę ku czci jego miał P. *Jouy*. Złożono ciało jego obok *Fourcroy*, *Delilla* i *Parny*.

Posel Perski iadący stąd do *Londynu* zwiedza osobliwości tutejsze. Dnia 16 był w bibliotece Królewskiej, gdzie z szczególniejszém upodobaniem oglądał zbiór wierszy przez pana jego napisanych, i ryciny wyjęte z różnych dzieł Perskich.

Doniesiono z *Nimes* pod d. 9 b. mca, iż tam przed kilku dniami wybuchnął rozruch, który przypisano wnioskowi względem odmian w prawie o wyborach. Dnia 7 zebrała się wielka gromada ludu przed domem teatralnym, i wydawała groźące okrzyki. Napróżno władze i oddział żołnierzy usiłowały rozpedzić krzyczących; obsypano ich gradem kamieni. Dopiero gdy Ję: *Briche* dowodzący w tamtejszey dywizyi wojskowej, w 500 ludzi nadciągnął, powróciła spokojność.

Od granic Francyi 18 Marca.

Dowiadujemy się, o czém dzienniki *Paryzkie* nie wspomnialy, iż Par Francyi Hrabia *Lamoignon*, szwagier Pana *Molé*, radził podać Królowi adres wynurzający, ile Izba Parów boleie na pomnożenie liczby iey członków. Wniosek ten dał powód do takich sporów między Parami, że niektórzy porwali się do szpad, i sessyą nagle przerwano: Jednakże mianowanie nowych Parów orzeźwiło umysły przyaciół Rządu i spokojności publiczney, a zamiary niechętnych wniwecz obróciło. Dawni Parowie, którzy z mniejszością głosowali, z radością przyjęli zasilek w nowych Parach, i byli zaraz u nich z powinnowaniem. Spodziewać się należy, iż teraz lepiej pójdą rzeczy w Izbie Parów; ale nie masz pewności, jaki obrot wezmą w Izbie Deputowanych. Izba ta, bardzo nieczynna, stała się od niejakiego czasu miejscem intryg, knońwanych zwłaszcza przeciw terażniejszemu Ministerium przez prawą stronę teyże Izby. Położyła ona ufność w imieniu i wpływie byłego Ministra *Lainé*, który zapalonym Rojalistom bardzo się mową swoją zdradliwą względem wniosku Pana *Lafitte*, przeciwnego wnioskowi Para *Barthelemy*, przysłużył. Wątpliwa jest jeszcze większość, wszakże okaże się zapewne ze strony opozycyiny. Uwiadomione Ministerium o takowym stanie rzeczy, chwyci się środków, jakie wskażą okoliczności. Słychać ciągle o rozpuszczeniu Izby Deputowanych; lecz nim to nastąpi, wniosą Ministrowie projekt do prawa względem powiększenia liczby Deputowanych w stosunku do liczby Parów. Czyn ten nie jest wcale przeciwny Konstytucyi, a wszelki nieporządny wpływ nie tak łatwy przystęp znajdzie do obrad prawodawczych.

z Madrytu 2 Marca.

Ma być tu wystawiony pomnik dla zmarłej niedawno Królowey naszej paniuicy *Isabelli Maryi* z domu Braganckiego, który z miliony realów (750,000 zł: pol:) będzie kosztował.

Już się ukończyła w *Barcelonie* sprawa wspólników spisku Generałów *Lascy* i *Milans*, i wyrok w tey mierze posłano po zatwierdzenie do *Madrytu*.

Listy z *Kaduxu* opiewają, iż z wielkiej wyprawy do Ameryki popłynie tylko teraz 2000 żołnierzy dla obrony *Lima* stolicy *Pe-*

ru, pod zasłoną okrętu liniowego i z fregat.

List z wyspy naszej *Teneriffy* pod d. 6 Stycznia utyskuje na podatki przez Rząd Hiszpański nałożone, których mieszkańcy tej wyspy nie są w stanie zapłacić. Rządca iey przysłał tu przełożenie względem niemożności złożenia tych podatków; ale za odpowiedź odebrał rozkaz przygotowania się do przyjęcia pułku Katalończyków, których ma postawić u mieszkańców niemogących zapłacić podatku.

z Włoch 14 Marca.

Cesarz Austryacki z powodu słabości katarowej zabawił dni kilka w *Rovigo*. Od dnia 17 b. m. w którym przybył do *Florencyi*, bez przerwy następują tam jeden po drugim rozmaite festyny. — Arcy Xiążę Vice-Król przeprowadził Cesarza brata swego do *Rovigo*.

Z przyczyny szerzącej się sekty tak zwanych węglarzy (*Carbonari*), obalenie teraźniejszego porządku rzeczy na celu mających, potwierdził Cesarz rozmaite ostre przeciw nim przedsięwzięte kroki. Sekta ta jest bardzo liczna we Włoszech; należą do niej wszelkiego stanu ludzie, a gnieżdżą się szczególnie w okolicach *Rovigo*. Naczelnicy iey mieszkają w *Ankonie*, ażeby stamtąd w razie niebezpieczeństwa znaleźli schronienie przez Adryatyckie morze u Baszy Egiptu albo Janiny. Do sekretu obowiązuje ich mocna przysięga, którą zobowiązany jeden ze znakomitszych urzędników w *Rovigo*, do tej sekty należał.

Cesarz Austryacki bawiąc w *Wenecyi* odwiedził także i Patriarchę Weneckiego. Na ubogich wyznaczył 600 duk. nielicząc w to darów przeznaczonych szpitalom.

Wielki Xiążę Rossyjski *Michał* zjechał d. 4 do *Neapolu*. Król wysłał naprzeciw niego Majora *Micheroux* do granicy.

Xięcia *Mitternicha* mianował Król Neapolitański Xięciem *Portella*, który to tytuł i potomkom iego ma służyć.

Xiążę *Corsini* na własne żądanie uwolniony przez Oycę S. od obowiązków Senatora Rzymskiego.

Wenecya da 3108 ludzi do 6,600 wybrać się mających w Królestwie Włoskiem do wojska, a to naydaley z dniem 10 Kwietnia.

Królestwo Neapolitańskie, wzywająsy Sy-

cylią, miało 1817 roku 4,971,726 mieszkańców. Dnia 31szego Grudnia 1818 roku było 5,006,883 ludności, a w tej 2,452,451 mężczyzn i 2,574,452 niewiast.

Dwór Sardyński zjechał do *Genui*.

Osada z *Livorno* ściągnięta była do Florencyi dla przyjęcia tamże przybywającego Cesarza. Admirał *Free-Mantle* udał się równie tamże dla powitania Monarchy. Admirał ten wyjeżdża wkrótce do Malty, i jest przeznaczony do naczelnego dowództwa na morzu śródziemnym.

Zawinął w 28 dniach z *Alexandryi* w Egiptie do *Livorno* okręcik, i przywiózł wiadomość, że młody Ibrahim-Basza syn Vice-Króla Egiptu powrócił do *Kairu*, gdzie go z wszelką czcią należną zwycięzcy Wechabitów przyjęto. — Vice-Król Egiptu postanowił zaprowadzić podług zasad przyjętych w Europie ścisłą kwarantannę, i kazał tym końcem wystawić szpital w *Alexandryi*. Jest to wielki krok wzawodzie cywilizacyi. Kazał także kopać kanał od rzeki *Nilu* do *Alexandryi*.

Z Norwegii 14 Marca.

Królewic następcą tronu wyedzie, iak slychać, dnia 12 Maja do *Schoonen* dla obietnia także przeznaczonego sobie dowództwa nad wojskiem, które się zbierze około d. 25go tegoż miesiąca w obozie, na 3 tygodnie założyć się mającym, a składać się będzie z brygady jazdy i z 4 brygad piechoty, ogółem, blisko, z 15 tysięcy ludzi. Już w tamte strony wszelkiego rodzaju żywność przysposobiają, i bydło na rzeź przeznaczone pędzą. Po ukończonych ćwiczeniach wojennych, uda się Król do *Karlskrony* dla przypatrzenia się obrotom floty tam stojącej.

z Londynu 16 Marca

Arcy Xiążę *Maxymilian* bawił nieiaki czas w *Brington* u Xięcia Rejenta, który dziś w *Londynie* spodziewany. Słychać, że Xiążę Rejent będzie dnia 25 przy ukończeniu mostu *Trafalgar* zwanego, po którym najpierwszy przejdzie. (Dnia 21 Paźd: 1805 była sławna bitwa morska pod *Trafalgar*, od czego ten most bierze nazwisko). — Dworzan Królowey nieboszki zawiadomiono, iż wszyscy dożywotne pensye brać będą, lecz

co do pomieszkania, z tego ustąpić muszą.

W skutek zaszytych układów między dworem Hiszpańskim i naszym wysłany będzie niechawnie Agent dla załatwienia trudności u Gubernatora w *Vera-Cruz*, o przestanie stamtąd bardzo znacznych pieniędzy zachodzących. — Agent Hiszpański niał przytem 9 okrętów przewozowych Angielskich dla przewiezienia wojska do Ameryki południowej. — Listy z *Gibraltaru* donoszą o grassiuącym powietrzu w *Tangerze*, dla którego wzbronione jest okrętom zawiać do bizegów Barbaryjskich.

Mówią tu, że officerowie Angielscy ze służby morskiej, którzy wbrew zakazowi Królewskiemu służbę u Powstańców Ameryki południowej przyjęli, z listy officerow morskich wymazanemi zostali.

Obrady Parlamentu są od niejakiego czasu mało co znaczące, i odbywają się prawie bez oporu. Bil względem usunięcia zwyczajnie wycierania kominów przez spuszczenie się w nie małych chłopców odłożono do 6 miesięcy, ma się rozumić, odrzucono.

Arthur Wellesley, teraz Xczę *Wellington*, wszedł jako Podchorąży d. 7 Marca 1787 do służby wojskowej w pułku 73cim piechoty; w Grudniu został Pomocznikiem, i w tym stopniu przeszedł 1789 roku do 12go pułku dragonów. Roku 1791 został Kapitanem w 58 pułku piechoty; 1792 kupił sobie stopień Majora, a 1795 Podpułkownikowski. Roku 1796 został Pułkownikiem, 1802 Jenerał-majorem, 1804 Kawalcerem orderu Łaziennego, 1806 dowodził pułkiem 33cim piechoty, 1808 został Jenerał-Pomocznikiem, 1809 Vice-Hrabią, 31 Lipca 1811 Jenerałem naczelnie dowodzącym w Hiszpanii i Portugalii, 1812 Hrabią i Margrabią, d. 1 Stycznia 1815 dowodcą pułku gwardyi-konny Królewskiej, a dnia 21 Lipca tegoż roku Marszałkiem; 1814 Xięciem (Duc) i kawalcerem orderu Podwiązki, a 1819 roku Jenerałem naczelnym całej artylleryi.

Wiele bardzo i znacznych domów handlowych upada zupełnie; i tak, *Bucharan*, *Smith*, *John Hay* i *John Aldersey* w *Liverpool* wypłacać zaprzestali.

Komora celna dostała zalecenie, ażeby przesyłanych probek towarów bawełnianych i rędwabnych ze stałego ładu do Anglii niewydawała, skoro będą tej wielkości, że prócz obeyrzenia jako próbki fabryczney, do czego innego będą mogły być użytymi.

Stosunki wexlowe, zwłaszcza z zagranicznymi krajami, zaczynają isdź nieco pomyślniey; jest więc nadzieia, że kurs złota i srebra znacznie się podniesie.

Niedaleko *Scheffer* zgorzały młyny z wielkimi zapasami zboża, a szczególniey pszenicy i ięczmienia. Rachują szkodę na 40ty sięć funt: szterlingów (1,600,000 zł:)

A M E R Y K A

Niespodziewana wiadomość o zagarnieniu całej prawie eskadry Hiszpańskiej, przeznaczoney na obronę Peru, zasmucila niezmiernie gorliwych stromników sprawy Królewskiej w tym kraju, a i Vice-Król w *Lima* rozpacza już zupełnie o ocaleniu tegoż kraju dla Hiszpanii. Rozpisał listy do wyższych władz donosząc im o wiszącym nad Peru niebezpieczeństwie; dał poznać, iż teraz wszystko iedyne od poświęcenia się ludu zależy, i że koniecznie potrzeba, aby każdy powiat pewną ilość uzbrojonych ludzi wystawił, jeżeli chcą pod prawami Hiszpanii pozostać. Ale, choćby przy najlepszej chęci mieszkańców, cóż poradzi Rząd pozbawiony wszelkich zasilków potrzebnych na wojnę? Wyprawa Jenerała *Oscario* do Chili wszystkie prawie zasilki Hiszpanów wyczerpała, a innych nie można było przysposobić. Tymczasem, za rzecz pewną gloszą, iż flota Patryotów z wojskiem lądowym ukazała się już przy brzegach Peru, gdy Jenerał *San Martin* wkroczył do tegoż kraju lądem, i bez przeszkody ciągnie ku *Lima*, gdzie, iak słyhać, miał już nawet bunt wybuchnąć.

W porcie *Valparaiso* spodziewano się co chwila d. 27 Listopada Lorda i Admirala Angielskiego *Cochrane*, który uzbroidł małą eskadrę w zamiarze bronięcia niepodległości Ameryki południowej. Będzie on dowodził naczelnie flotą Chilińczyków przeciw miastu *Lima*.

W mieście *Augustura* ogłoszono, iż Patryoci zniosłszy wojsko Hiszpańskie pod *Cumana*, zdobyli to miasto d. 28 Grudnia, i że wielu żołnierzy opuściło Jenerała *Morillo*, którzy u Patryotów służbę przyjęli.

D O N I E S I E N I E.

Przy ulicy Leszno od Nr. 675 są skórvy wyprawne funtowe zwane za umiarkowaną cenę do sprzedania.